

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 20.11.2000
COM(2000) 380 τελικό/2

CORRIGENDUM:

La présente version annule et remplace
la version du 23.06.2000

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**σχετικά με την εφαρμογή του κοινοτικού καθεστώτος παρεμβάσεων των κρατών μελών
υπέρ της βιομηχανίας άνθρακα το 1998 και 1999**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το άρθρο 10 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX της Επιτροπής της 28ης Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό καθεστώς παρεμβάσεων των κρατών μελών υπέρ της βιομηχανίας άνθρακα, ορίζει ότι η Επιτροπή υποβάλλει κάθε χρόνο στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στη Συμβουλευτική Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή αυτής της απόφασης.

Η παρούσα έκθεση εξετάζει τις χρηματοδοτικές παρεμβάσεις που χορηγήθηκαν κατά τη διάρκεια του 1998 και του 1999 από τη Γερμανία, την Ισπανία, τη Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο υπέρ της ανθρακοβιομηχανίας.

Τα χρηματοδοτικά αυτά μέτρα μπορούν να θεωρηθούν συμβατά με την καλή λειτουργία της κοινής αγοράς, μόνο εφόσον συμβάλουν στην υλοποίηση τουλάχιστον ενός από τους εξής στόχους:

- επίτευξη, βάσει των τιμών του άνθρακα στις διεθνείς αγορές, νέας προόδου προς την οικονομική βιωσιμότητα, ώστε να πραγματοποιηθεί σταδιακή μείωση των ενισχύσεων,
- επίλυση των κοινωνικών και περιφερειακών προβλημάτων που συνδέονται με την πλήρη ή μερική συρρίκνωση της δραστηριότητας μονάδων παραγωγής,
- διευκόλυνση της προσαρμογής της βιομηχανίας άνθρακα στα πρότυπα προστασίας του περιβάλλοντος.

Σύμφωνα με το άρθρο 8 της ανωτέρω απόφασης, τα κράτη μέλη υπέβαλαν στην Επιτροπή τα σχέδια εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού και αναδιάρθρωσης της ανθρακοβιομηχανίας τους. Μετά την εξέταση των σχεδίων, η Επιτροπή εξέδωσε γνωμοδοτήσεις σχετικά με τη συμμόρφωση των σχεδίων αυτών προς τους γενικούς και ειδικούς στόχους που καθορίζονται στα άρθρα 2, 3 και 4 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX, ειδικότερα με τις αποφάσεις της 13ης Δεκεμβρίου 1994¹ για τη Γερμανία και την Ισπανία, την απόφαση της 19ης Ιουλίου 1995² για τη Γαλλία, και την απόφαση της 1ης Ιουνίου 1994³ για το Ηνωμένο Βασίλειο. Βάσει αυτών των σχεδίων εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού και αναδιάρθρωσης, τα κράτη μέλη κοινοποίησαν, σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX, όπως είχαν κάνει και κατά τα προηγούμενα έτη, όλες τις χρηματοδοτικές παρεμβάσεις που προβλέφθηκαν για τα έτη 1998 και 1999. Η Επιτροπή αποφάνθηκε σχετικά με τις παρεμβάσεις αυτές με τις εξής αποφάσεις:

¹ Αποφάσεις αριθ. 94/1070/EKAX και 94/1072/EKAX - ΕΕ L 385 της 31.12.1994, σ. 18 και 31 αντιστοίχως.

² Απόφαση αριθ. 95/465/EKAX - ΕΕ L 267 της 9.11.1995, σ. 46.

³ Απόφαση αριθ. 94/574/EKAX - ΕΕ L 220 της 25.8.1994, σ. 12.

Κράτος μέλος	Απόφαση της Επιτροπής	Ημερομηνία απόφασης	Επίσημη Εφημερίδα	Έτος της ενίσχυσης
Ηνωμένο Βασίλειο	97/577/ΕΚΑΧ	30 Απριλίου 1997	L 237 της 28.8.1997, p. 13	1998/99
Ισπανία	98/637/ΕΚΑΧ	3 Ιουνίου 1998	L 303 της 13.11.1998, σ. 57	1998
Γερμανία	99/270/ΕΚΑΧ	2 Δεκεμβρίου 1998	L 109 της 27.4.1999, σ. 14	1998
Γερμανία	99/299/ΕΚΑΧ	22 Δεκεμβρίου 1998	L 117 της 5.5.1999, σ. 44	1999
Ισπανία	99/451/ΕΚΑΧ	4 Μαΐου 1999	L 177 της 13.7.1999, σ. 27	1999

Τα ποσά των χρηματοδοτικών παρεμβάσεων που αναφέρονται στο παρόν έγγραφο είναι τα τελικά ποσά που εγκρίθηκαν δυνάμει της απόφασης αριθ. 3632/93/ΕΚΑΧ από την Επιτροπή για τα έτη 1998 και 1999. Κατά συνέπεια, δεν περιλαμβάνονται οι παρεμβάσεις που πιθανώς πραγματοποιήθηκαν για διάφορους λόγους όπως, για παράδειγμα, οι ειδικές κοινωνικές παροχές που χορηγήθηκαν από τα κράτη μέλη δυνάμει της ειδικής συνεισφοράς που προβλέπεται στο άρθρο 56 της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Το παρόν έγγραφο αποτελεί την τέταρτη έκθεση βάσει του άρθρου 10 της εν λόγω απόφασης μετά τη θέση της σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου 1994.

2. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΘΡΑΚΑ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ

2.1. Παραγωγή

Το 1998, η παραγωγή άνθρακα στην Ευρωπαϊκή Ένωση έφτασε τα 106,4 εκατομμύρια τόνους, υπήρξε δηλαδή μείωση κατά 15,5 τόνους σε σχέση με το 1997. Η μείωση αυτή αντικατοπτρίζει την τάση που σημειώνεται τα τελευταία έτη και πιθανότατα θα επιβεβαιωθεί, καθώς για το 1999 η παραγωγή υπολογίζεται ότι θα ανέλθει στους 100 εκατομμύρια τόνους περίπου.

Πίνακας 1

Παραγωγή άνθρακα (1.000 τ.)

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	% διακύμ. 99/93
B	218	0	0	0	0	0	0	0	
D	72 153	64 175	57 623	58 858	53 157	51 212	45 340	43 849	- 32 %
E	18 551	18 402	18 194	17 627	17 688	17 868	16 380	15 601	- 15 %
F	9 478	8 576	7 538	7 014	7 310	5 779	4 736	4 033	- 53 %
P	221	197	147	0	0	0	0	0	
UK	83 987	67 463	48 971	52 630	48 538	46 981	40 045	36 242	- 47 %
Λοιπές χώρες	149	15	1	0	0	0	0	0	
EUR 15	184 757	158 828	132 474	136 129	126 693	121 841	106 504	99 725	- 37 %

Πηγή: EUROSTAT· ετήσιες (1992-1997) και μηνιαίες (1998-1999) στατιστικές.

2.2. Απασχόληση

Η συνέχιση των μέτρων εξορθολογισμού και συρρίκνωσης της δραστηριότητας της βιομηχανίας άνθρακα στην πλειοψηφία των παραγωγών χωρών οδήγησε σε νέα μείωση του εργατικού δυναμικού. Το 1998 και το 1999 το εργατικό δυναμικό μειώθηκε κατά 20.000 άτομα φτάνοντας τους 106.000 εργαζόμενους· σε απόλυτους όρους, η σημαντικότερη μείωση καταγράφηκε στην Γερμανία με απώλεια 11.700 θέσεων εργασίας, ακολουθούμενη από την Ισπανία (περίπου 6.000) και τη Γαλλία (άνω των 2.000). Στο Ηνωμένο Βασίλειο καταγράφηκαν επίσης σημαντικές απώλειες, περίπου 2.000 θέσεων, αν και η γενικευμένη προσφυγή σε υπεργολαβίες για την εκμετάλλευση των κοιτασμάτων επηρεάζει την ακρίβεια των στατιστικών. Περαιτέρω μειώσεις αναμένεται ότι θα σημειωθούν το 2000, κυρίως στη Γερμανία και στο Ηνωμένο Βασίλειο.

2.3. Ζήτηση και εμπόριο άνθρακα

Το 1998, οι εσωτερικές προμήθειες άνθρακα στην Κοινότητα (συμπεριλαμβανομένων των καθαρών εισαγωγών) ανήλθαν σε 265,4 εκατομμύρια τόνους, έναντι 273,9 εκατομμυρίων τόνων το 1997. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στον τομέα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, ο οποίος αποτελούσε πάντοτε τον κύριο χρήστη άνθρακα στην ευρωπαϊκή οικονομία, με κατανάλωση που αντιπροσωπεύει περίπου το 70% της συνολικής. Η τάση μείωσης συνεχίστηκε το 1999, όπου οι συνολικές εσωτερικές προμήθειες υπολογίζονται σε λιγότερους από 250 εκατομμύρια τόνους.

Πίνακας 2

Συνολικές εσωτερικές προμήθειες άνθρακα (1.000τ)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
B	11 118	11 569	13 122	12 106	10 767	11 086	9897
DK	10 219	11 569	12 937	13 011	11 161	9 173	7804
D	75 179	75 003	78 904	72 558	69 367	75 503	65311
EL	2 279	1 944	1 447	2 490	1 927	1 626	1382
E	30 802	29 518	31 152	28 778	32 778	30 755	36123
F	26 818	21 698	19 803	15 907	21 503	25 076	21946
IRL	3 092	2 988	3 104	3 147	3 043	2 476	1839
I	14 950	14 426	11 310	15 993	16 071	17 068	16859
L	277	303	217	245	195	153	146
NL	13 524	13 944	14 937	14 690	15 123	14 861	11401
A	3 029	2 826	2 728	3 393	3 317	3 458	3832
P	4 761	5 144	5 940	5 688	5 660	5 046	4530
FIN	4 222	5 549	6 192	4 034	4 096	3 694	3785
S	2 422	2 582	1 978	3 054	6 095	3 128	1548
UK	85 733	69 024	76 469	74 658	72 846	62 282	52549
EUR 15	288 425	268 087	280 240	269 692	273 949	265 385	238952

Πηγή: EUROSTAT· ετήσιες (1992-1997) και μηνιαίες (1998-1999) στατιστικές.

Το 1998 και το 1999, οι εισαγωγές άνθρακα από τρίτες χώρες παρέμειναν σταθερές στα 150,9 εκατομμύρια τόνους, όπως και το 1997. Σε αντίθεση με τους υδρογονάνθρακες, η τιμή του άνθρακα στις διεθνείς αγορές παρέμεινε σημαντικά σταθερή το 1999. Θα πρέπει να σημειωθεί εξάλλου ότι ο άνθρακας που εισάγεται από τρίτες χώρες αντικαθιστά σταδιακά τον κοινοτικό άνθρακα σε ορισμένους τομείς της αγοράς, όχι μόνο για οικονομικούς αλλά και για

οικολογικούς λόγους, καθώς ο εισαγόμενος άνθρακας μπορεί ενδεχομνα είναι καλύτερης ποιότητας ή να περιέχει λιγότερους ρύπους. Τέλος, η θαλάσσια μεταφορά άνθρακα δεν δημιουργεί σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα. Σε αντίθεση με τα πετρελαιοφόρα, τα πλοία που μεταφέρουν άνθρακα δεν προκαλούν ρύπανση μεγάλης κλίμακας σε περίπτωση ναυαγίου ή σύγκρουσης ενώ παρουσιάζουν μικρότερο κίνδυνο πυρκαγιάς.

Πίνακας 3

Εισαγωγές άνθρακα από τρίτες χώρες (1000 τ.)

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	% διακύμ. 99/93
B	14014	11894	12659	14099	12814	12796	12632	10848	- 9 %
DK	11942	10467	11772	13009	13134	13474	8071	7115	- 32 %
D	15452	13090	15483	15052	16348	20031	23619	23584	80 %
EL	2132	1337	1500	1409	1780	1214	883	821	- 39 %
E	14512	12726	11769	13889	12130	11340	14546	20564	68 %
F	21988	14231	12190	13190	15544	13604	13156	15434	8 %
IRL	3046	2907	2401	2858	2802	3070	2345	2800	- 4 %
I	17712	14299	15901	18485	16545	15297	16566	17254	21 %
L	278	277	314	217	242	194	153	146	- 47 %
NL	13968	15121	17330	17170	16846	20317	21507	19893	32 %
A	3812	3189	3015	2859	3737	3804	3458	3831	20 %
P	4482	4766	5012	6003	5349	5758	5052	4104	- 14 %
FIN	4263	5933	8060	5821	6894	7033	4688	2288	- 61 %
S	3007	3205	3051	3499	3246	3278	3035	2545	- 21 %
UK	20339	18400	15041	15895	17799	19756	21232	19710	7 %
EUR 15	150947	131842	135498	143455	145210	150966	150943	150937	14 %

Πηγή: EUROSTAT· ετήσιες (1992-1997) και μηνιαίες στατιστικές (1998-1999).

3. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΑΚΟΦΟΡΩΝ ΛΕΚΑΝΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

3.1. Γερμανία

Στην πρώτη ανθρακοπαραγωγό χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η βιομηχανία άνθρακα επικεντρώνεται ουσιαστικά σε δύο λεκάνες, της Ρουρ και του Σάαρ. Η παραγωγή είναι συγκεντρωμένη σε 16 ορυχεία, τα οποία απασχολούν 67.000 άτομα, εκ των οποίων 37.000 στα ορυχεία.

Στις 13 Μαρτίου 1997, συνάφθηκε μία συμφωνία μεταξύ της γερμανικής κυβέρνησης, των ομοσπονδιακών κρατιδίων της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας και του Σάαρ, των συνδικάτων και των παραγωγών άνθρακα σχετικά με το μέλλον της γερμανικής ανθρακοβιομηχανίας. Η συμφωνία αυτή προβλέπει ότι η ετήσια ενίσχυση, η οποία ανέρχεται σήμερα σε 9,4 δισεκατομμύρια γερμανικά μάρκα, θα μειωθεί προοδευτικά σε 5,5 εκατομμύρια το 2005. Το μερίδιο της ομοσπονδιακής κυβέρνησης θα μειωθεί από 7,7 δισεκατομμύρια γερμανικά μάρκα το 1998 σε 3,8 δισεκατομμύρια το 2005. Αντίστοιχα, το μερίδιο του κρατιδίου της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας θα αυξηθεί από 860 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα σε 1 δισεκατομμύριο. Το μερίδιο του Σάαρ θα το αναλάβει, όπως και στο παρελθόν, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση. Το σχέδιο που έχουν εξαγγείλει οι εταιρείες προβλέπει μείωση της παραγωγής κατά 20% περίπου μέχρι το 2002 και μείωση του προσωπικού σε 56.000 εργαζόμενους. Στη συνέχεια, η παραγωγή θα μειωθεί σε 25 εκατομμύρια τόνους το 2005 και

κατά την ημερομηνία αυτή μόνο 10 ορυχεία θα βρίσκονται ακόμη σε λειτουργία. Από το 2000, η παραγωγή αναμένεται ότι θα μειωθεί στα 35 εκατομμύρια τόνους. Έως το 2000 προβλέπεται η πλήρης παύση των δραστηριοτήτων σε τρία ορυχεία, ενώ επιπλέον τέσσερα ορυχεία θα συγχωνευθούν σε δύο μονάδες. Μετά από αυτές τις αναδιαρθρώσεις, το κόστος παραγωγής, εκφραζόμενο σε τιμές 1992, αναμένεται ότι θα μειωθεί το 2000 σε 229 γερμανικά μάρκα ανά τόνο ισοδύναμου άνθρακα έναντι 288 γερμανικών μάρκων ανά τόνο ισοδύναμου άνθρακα το 1992 και 270 περίπου γερμανικών μάρκων ανά τόνο ισοδύναμου άνθρακα το 1997· το κόστος αυτό εξακολουθεί να απέχει πολύ από τις τιμές που ισχύουν στις διεθνείς αγορές, οι οποίες κυμαίνονται σήμερα γύρω στα 60 γερμανικά μάρκα ανά τόνο ισοδύναμου άνθρακα.

Επίσης, η συγχώνευση τριών γερμανικών επιχειρήσεων παραγωγής άνθρακα (Ruhrkohle AG, Saarbergwerke AG, Preussag Anthrazit Gmbh) σε μία μόνο μονάδα, τη Deutsche Steinkohle AG (DSK), η οποία προβλέπεται από την ίδια συμφωνία, εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 29 Ιουλίου 1998. Η απόφαση, η οποία ελήφθη βάσει του άρθρου 66 της συνθήκης ΕΚΑΧ, αφορά μόνον τις συνέπειες της συγχώνευσης. Συνεπώς, δεν πραγματεύεται θέματα κρατικών ενισχύσεων που θα μπορούσαν να προκύψουν από τη συγχώνευση. Η νέα εταιρεία συγκεντρώνει το σύνολο της εθνικής παραγωγής άνθρακα. Η συγχώνευση, εξάλλου, δεν αφορούσε μόνο την εξορυκτική δραστηριότητα αυτών των εταιρειών, αλλά και άλλες σημαντικές δραστηριότητές τους που δεν έχουν σχέση με τον άνθρακα.

3.2. Ισπανία

Στην Ισπανία, η εξαγωγή άνθρακα κατανέμεται στις ακόλουθες λεκάνες: Αστουρίες (κεντρική και δυτική λεκάνη), Λεόν (Bierzo-Villablino, Sabero και βόρειες περιοχές), Palencia (Guardo και Barruelo), Καταλονία (Πυρηναία), Teruel (Teruel-Mequinenza), νότιες περιοχές (Puertollano και Peparroya). Οι ανθρακοφόρες λεκάνες της Ισπανίας είναι μικρές λεκάνες, γεωγραφικά απομονωμένες και έντονα εξαρτώμενες από την εξορυκτική δραστηριότητα. Αυτό έχει άμεση επίπτωση στις δυνατότητες αναδιάρθρωσης και αναπροσανατολισμού τους προς άλλες βιομηχανικές δραστηριότητες και, επομένως, στο επίπεδο της απασχόλησης. Η παραγωγή κατανέμεται μεταξύ 80 περίπου επιχειρήσεων, κυρίως ιδιωτικών: μετά την πρόσφατη ιδιωτικοποίηση της Endesa, η μόνη εξαίρεση είναι η επιχείρηση Hunosa, η οποία πρόσφατα απορρόφησε την εταιρεία Minas de Figaredo. Η απασχόληση ανέρχεται σε 17.000 εργαζομένους περίπου. Μόνο 4 επιχειρήσεις παράγουν πάνω από ένα εκατομμύριο τόνους ετησίως και 12 επιχειρήσεις παράγουν πάνω από 200.000 τόνους σε ετήσια βάση. Στις 31 Μαρτίου 1998, η Ισπανία παρουσίασε το δεύτερο μέρος του σχεδίου εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού και αναδιάρθρωσης της βιομηχανίας άνθρακα για τα έτη 1998-2002· το σχέδιο αυτό προβλέπει ετήσια μείωση της παραγωγής, η οποία δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 14,5 εκατομμύρια τόνους το 2002, ενώ αναφέρει ορισμένα ορυχεία στα οποία θα πρέπει να πραγματοποιηθεί η μείωση αυτή. Τέλος, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της απόφασης αριθ. 3632/93/ΕΚΑΧ, προβλέπει μία επιπλέον σταδιακή μείωση των ενισχύσεων της τρέχουσας παραγωγής κατά 4% ετησίως για τα υπόγεια ορυχεία και 6% για τους ανοιχτούς χώρους εξόρυξης. Κατά τη διάρκεια των ετών 1998 και 1999 ιδρύθηκε η εταιρεία UMINSA, στην οποία περιλαμβάνονται 17 ορυχεία τα οποία ήταν παλαιότερα ανεξάρτητα στις περιοχές του Λεόν και της Palencia. Με παραγωγή 1,6 εκατομμυρίων τόνων, η UMINSA κατέχει την πρώτη θέση μεταξύ των παραγωγών της χώρας.

3.3. Γαλλία

Στη Γαλλία, η εξόρυξη άνθρακα είναι σήμερα συγκεντρωμένη στις λεκάνες της Λωρραίνης, με δύο λειτουργούσες υπόγειες μονάδες παραγωγής, και του Centre-Midi, με πέντε μονάδες, από τις οποίες μόνο μία υπόγεια. Απασχολεί 9.164 άτομα, εκ των οποίων λιγότερα από τα

μισά στα ορυχεία. Ο μοναδικός φορέας εκμετάλλευσης, η επιχείρηση Charbonnages de France, ανήκει στον δημόσιο τομέα. Στο πλαίσιο μιας διαδικασίας μείωσης του δυναμικού παραγωγής, η οποία έχει ξεκινήσει εδώ και πολλά χρόνια και η οποία εξηγείται κυρίως από τις μη ευνοϊκές γεωλογικές συνθήκες, σημειώθηκαν απώλειες άνω των 22.000 θέσεων εργασίας μεταξύ 1986 και 1999. Βάσει της εθνικής συμφωνίας για τον άνθρακα, η οποία συνάφθηκε μεταξύ των κοινωνικών εταίρων το 1995, η τάση αυτή προβλέπεται ότι θα συνεχιστεί κατά τα επόμενα έτη μέχρι την οριστική παύση της εξόρυξης άνθρακα στη Γαλλία το 2005. Η σοβαρότητα των κοινωνικών και περιφερειακών προβλημάτων δεν επέτρεψε στη γαλλική κυβέρνηση να ανταποκριθεί στην προθεσμία του έτους 2002 που προβλέπεται από την απόφαση αριθ. 3632/93/EKAX. Το ουσιαστικό είναι, πάντως, ότι οι γαλλικές αρχές έχουν γνωρίσει τις επιπτώσεις της πλήρους απουσίας προοπτικής να καταστεί η γαλλική βιομηχανία άνθρακα ανταγωνιστική μεσοπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα και έχουν ταχθεί αποφασιστικά υπέρ της οδού της συρρίκνωσης της δραστηριότητας και του προγραμματισμένου κλεισίματος των μονάδων.

3.4. Ηνωμένο Βασίλειο

Για πολλά χρόνια, το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν ο μεγαλύτερος παραγωγός άνθρακα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο τομέας υποβλήθηκε σε δραστική αναδιάρθρωση, ιδίως με την ιδιωτικοποίηση της British Coal Corporation το 1994, κατόπιν της οποίας ο αριθμός των μεγάλων μονάδων εν λειτουργία μειώθηκε από 241 το 1976 σε 17 σήμερα. Στις μονάδες αυτές προστίθενται και γύρω στα πενήντα μικρά ορυχεία (με προσωπικό κάτω των 100 ατόμων) και ένας κυμαινόμενος αριθμός ανοιχτών χώρων εξόρυξης. Κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου, ο αριθμός των εργαζομένων μειώθηκε από άνω των 300.000 σε 12.000 περίπου και η παραγωγή από 125 εκατομμύρια τόνους σε 36 εκατομμύρια περίπου.

Μετά την ολοκλήρωση της ιδιωτικοποίησης της British Coal Corporation στις 31 Δεκεμβρίου 1994, η βιομηχανία άνθρακα στο Ηνωμένο Βασίλειο αποτελείται αποκλειστικά από ιδιωτικές επιχειρήσεις. Η πιο σημαντική είναι η RJB Mining (13 συνολικά ορυχεία), ενώ οι Hatfield Coal Company, Goire Tower Anthracite Company, Scottish Coal και Blenkinsopp Collieries εκμεταλλεύονται από μία μονάδα η καθεμία. Η Celtic Energy, από την πλευρά της, αναπτύσσει δραστηριότητα σε έναν αριθμό ανοιχτών χώρων εξόρυξης. Το ορυχείο του Ellington, ένα από τα πιο σημαντικά της χώρας, θα μπορούσε να κλείσει στο μέλλον. Χάρη στη συγκέντρωση της δραστηριότητας στα πιο παραγωγικά ορυχεία και σε έντονες και παρατεταμένες προσπάθειες για βελτίωση της βιωσιμότητας, οι επιχειρήσεις, καμία από τις οποίες δεν λαμβάνει κρατικές ενισχύσεις, έχουν κόστος παραγωγής ελαφρώς μόνο υψηλότερο από τις τιμές που ισχύουν στην παγκόσμια αγορά. Το 1998 έληξαν οι πολυετείς συμβάσεις προμήθειας που είχαν συναφθεί το 1993 με τις επιχειρήσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας· οι συμβάσεις αυτές, οι οποίες προέβλεπαν μία προκαθορισμένη τιμή, ελαττούμενη συν τω χρόνω αλλά πάντως ανώτερη από την τιμή της διεθνούς αγοράς, εξασφάλιζαν μία επικερδή διέξοδο για τη βρετανική παραγωγή άνθρακα. Μετά από μακρές συζητήσεις, οι κύριοι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας προχώρησαν στη σύναψη νέων συμβάσεων, είτε μειώνοντας τις ποσότητες είτε ορίζοντας μικρότερη διάρκεια. Σήμερα, παρά τις σημαντικές βελτιώσεις της παραγωγικότητας, οι εθνικές επιχειρήσεις υφίστανται ανταγωνισμό από τον εισαγόμενο άνθρακα και προπαντός από το φυσικό αέριο. Ο εισαγόμενος άνθρακας, πέραν της ανταγωνιστικής του τιμής, έχει συχνά το πλεονέκτημα της μικρότερης περιεκτικότητας θείου, η οποία επιτρέπει στις επιχειρήσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας να αντιμετωπίσουν ευκολότερα τους αυστηρούς περιορισμούς όσον αφορά τις εκπομπές· το φυσικό αέριο, όχι μόνο παράγει λιγότερες ρυπογόνες ουσίες αλλά και επιτρέπει, χάρη στους αεριοστρόβιλους συνδυασμένου κύκλου (TGCC), αποδοτικότητα μετατροπής θερμικής ενέργειας σε ηλεκτρική άνω του 50% και αποτελεί επίσης μία πιο οικονομική πηγή ενέργειας. Ο Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας (*Secretary of State for Trade and Industry*) παρουσίασε πρόσφατα στο

Κοινοβούλιο το 1998 μία έκθεση για την ενεργειακή πολιτική του Ηνωμένου Βασιλείου, στην οποία εκφράζει την πρόθεση να περιορίσει τις άδειες ανέγερσης νέων σταθμών ηλεκτροπαραγωγής με φυσικό αέριο και να ευνοήσει τη διατήρηση σημαντικού αριθμού σταθμών που τροφοδοτούνται με άνθρακα, προκειμένου να διασφαλίσει επαρκή διαφοροποίηση των πηγών ενέργειας στη χώρα. Τον Απρίλιο του 1999, ο Υπουργός Ενέργειας, John Battle, ανακοίνωσε τη χορήγηση χρηματοδότησης 12 εκατομμυρίων στερλινών μέσα σε διάστημα τριών ετών για έρευνες σχετικά με την καθαρή καύση του άνθρακα.

3.5. Λοιπές χώρες

Η παραγωγή άνθρακα σταμάτησε στο Βέλγιο το 1992 και στην Πορτογαλία το 1994. Καμία άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν σημειώνει αξιόλογη παραγωγή.

4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΑΝΘΡΑΚΑ

Η παρούσα έκθεση αφορά τα μέτρα που προσδιορίζονται στο άρθρο 1 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX και συγκεκριμένα:

- όλα τα άμεσα ή έμμεσα μέτρα ή παρεμβάσεις των δημοσίων αρχών που συνδέονται με την παραγωγή, την εμπορία και τη διάθεση στην εξωτερική αγορά και τα οποία, ακόμη και αν δεν επιβαρύνουν τους δημόσιους προϋπολογισμούς, παρέχουν ένα οικονομικό πλεονέκτημα στις επιχειρήσεις της βιομηχανίας άνθρακα, αμβλύνοντας τις επιβαρύνσεις που κανονικά πρέπει να επωμίζονται,
- τη χορήγηση, προς άμεσο ή έμμεσο όφελος της βιομηχανίας άνθρακα, εισφορών που καθίστανται υποχρεωτικές με παρέμβαση των δημοσίων αρχών, χωρίς να χρειάζεται να γίνεται διάκριση ανάλογα με το αν η ενίσχυση χορηγείται από το κράτος ή από τους δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς που ορίζει το κράτος για τη διαχείρισή της,
- τα στοιχεία ενίσχυσης, τα οποία περιέχονται ενδεχομένως στα μέτρα χρηματοδότησης που λαμβάνουν τα κράτη μέλη υπέρ των επιχειρήσεων άνθρακα και τα οποία δεν θεωρούνται ως κεφάλαιο επιχειρηματικού κινδύνου χορηγούμενο σε μία εταιρεία σύμφωνα με τις συνθήκες πρακτικές της οικονομίας της αγοράς.

Η παρούσα έκθεση ακολουθεί την κατηγοριοποίηση των ενισχύσεων που καθορίζεται στα άρθρα 3, 4, 5, 6 και 7 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX, δηλαδή διακρίνει μεταξύ ενισχύσεων για τη λειτουργία, ενισχύσεων για συρρίκνωση δραστηριότητας, ενισχύσεων για την κάλυψη έκτακτων επιβαρύνσεων, ενισχύσεων για έρευνα και ανάπτυξη και ενισχύσεων υπέρ της προστασίας του περιβάλλοντος.

Για όλες τις αιτήσεις άδειας που ενέκρινε η Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 9 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX, επαλήθευσε ότι τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη είχαν όντως υποβάλει όλες τις υποχρεωτικές πληροφορίες και, με βάση τις πληροφορίες αυτές, έλεγξε τη συμμόρφωση με τους γενικούς στόχους και τα κριτήρια που προσδιορίζονται στο άρθρο 2 της ανωτέρω απόφασης και την τήρηση των προβλεπόμενων διατάξεων, ήτοι:

- Για τις ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει του άρθρου 3 της ανωτέρω απόφασης: η ενίσχυση δεν πρέπει να υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ του κόστους παραγωγής και της τιμής που εφαρμόζεται στη διεθνή αγορά· απαγορεύεται η διάθεση του άνθρακα

στο εμπόριο σε τιμή χαμηλότερη από την τιμή του άνθρακα αντίστοιχης ποιότητας που παράγεται από τρίτες χώρες· η ενίσχυση δεν πρέπει να συνεπάγεται στρέβλωση του ανταγωνισμού μεταξύ των χρηστών· η ενίσχυση υπόκειται στην αρχή της ετήσιας ρύθμισης.

- Για τις ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει του άρθρου 4 της ανωτέρω απόφασης: υποχρέωση υποβολής και τήρησης σχεδίου κλεισίματος.
- Για τις ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει του άρθρου 5 της ανωτέρω απόφασης: η ενίσχυση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των δαπανών που έχει σκοπό να καλύψει· αυστηρός περιορισμός μόνο στις κατηγορίες δαπανών που απαριθμούνται στο παράρτημα της απόφασης 3632/93/EKAX.

Κατά την αξιολόγηση των ενισχύσεων, η Επιτροπή έλαβε υπόψη την απόλυτη ανάγκη να αμβλυνθούν στον μέγιστο δυνατό βαθμό, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, 2η παράγραφος, της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX, οι κοινωνικές και περιφερειακές επιπτώσεις της αναδιάρθρωσης της εξορυκτικής δραστηριότητας. Παράλληλα, επαλήθευσε τη συμβατότητα των ενισχύσεων με την καλή λειτουργία της κοινής αγοράς.

Ο καταμερισμός του συνολικού όγκου των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν από τα κράτη μέλη μεταξύ των διάφορων προβλεπόμενων κατηγοριών ενίσχυσης δίνει, επίσης, μία αρκετά σαφή ιδέα της πολιτικής που ακολουθήθηκε σε εθνικό επίπεδο για τον άνθρακα και της κατάστασης προόδου της διαδικασίας εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού και αναδιάρθρωσης. Τέλος, υπενθυμίζουμε ότι δεν συμπεριλαμβάνονται παρεμβάσεις οι οποίες πιθανόν πραγματοποιήθηκαν για διάφορους λόγους όπως, για παράδειγμα, οι ειδικές κοινωνικές παροχές που χορηγήθηκαν από τα κράτη μέλη δυνάμει της ειδικής συνεισφοράς που προβλέπεται από το άρθρο 56 της συνθήκης ΕΚΑΧ.

Πίνακας 4

Ενισχύσεις που εγκρίθηκαν για την περίοδο 1992-1999

	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Γερμανία						
- για τη λειτουργία*	⁴ 4845,8	4784,2	⁵ 5361,8	3280,5	2667,2	2612,4
- για μείωση της δραστηριότητας**	0,0	0,0	0,0	1637,7	1606,8	1613,4
- λοιπές***	181,4	106,7	104,7	412,0	513,4	380,4
Ισπανία						
- για τη λειτουργία*	249,1	298,8	310,3	285,4	355,6	327,8
- για μείωση της δραστηριότητας**	499,9	501,3	462,8	419,1	403,2	399,6
- λοιπές***	205,6	255,3	255,1	363,8	400,5	343,9
Γαλλία						
- για τη λειτουργία*	0,0	0,0	0,0	****	****	****
- για μείωση της δραστηριότητας**	298,0	56,9	87,6	****	****	****
- λοιπές***	614,8	612,3	592,3	****	****	****
Πορτογαλία						
- για τη λειτουργία*	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- για μείωση της δραστηριότητας**	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- λοιπές***	3,6	0,9	0,9	0,0	0,0	0,0
Ηνωμένο Βασίλειο						
- για τη λειτουργία*	20,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- για μείωση της δραστηριότητας**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- λοιπές***	870,0	1622,8	512,8	512,3	1317,2	0,0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΕ						
- για τη λειτουργία*	5115,0	5081,0	5673,4	3565,9	3022,7	2940,3
- για μείωση της δραστηριότητας**	799,7	558,1	550,4	2056,8	2010,0	2013,0
- λοιπές***	1875,4	2598,0	1465,8	1288,1	2231,2	724,3
Ενισχύσεις €-ECU/τόνο						
- για τη λειτουργία*	42,04	40,43	48,92	34,30	33,26	37,60
- για μείωση της δραστηριότητας**	71,73	53,35	51,29	169,91	184,80	115,03

Τα δεδομένα εκφράζονται σε εκατομμύρια ECU/ευρώ· οι κρατικές ενισχύσεις, οι οποίες εγκρίνονται στο εθνικό νόμισμα, μετατράπηκαν σε ECU/ευρώ με βάση τη μέση τιμή συναλλάγματος της χρήσεως αναφοράς. Τα σύνολα των ετών 1997, 1998 και 1999 δεν περιλαμβάνουν τα αντίστοιχα ποσά για τη Γαλλία

*: ενισχύσεις που χορηγήθηκαν δυνάμει του άρθρου 3 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX.

** : ενισχύσεις που χορηγήθηκαν δυνάμει του άρθρου 4 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX.

***: επιβαρύνσεις κληρονομημένες από το παρελθόν δυνάμει της απόφασης αριθ. 2064/86/EKAX και ενισχύσεις που χορηγήθηκαν δυνάμει των άρθρων 5, 6 και 7 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX

****: Η Γαλλία έχει κοινοποιήσει τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν για τις χρήσεις 1997, 1998 και 1999, αλλά δεν έχουν ακόμη εγκριθεί και δεν έχει ολοκληρωθεί η εξέτασή τους από την Επιτροπή.

⁴ Compte non tenu de l'activation à concurrence de 5 350 millions de marks allemands (2 779 millions d'écus) d'une ligne de crédit relative à l'apurement des dettes du fonds de compensation, dans le cadre de la loi allemande du 19 juillet 1994, garantissant l'approvisionnement au charbon des centrales électriques.

⁵ Aides autorisées à l'origine pour 5 370,2 millions d'écus mais utilisées en infraction aux dispositions de la décision pour les montants de 3,75 millions de marks allemands par l'entreprise Sophia Jacoba GmbH et de 9,8 millions de marks allemands par l'entreprise Preussag Anthrazit GmbH.

Σε σχέση με το 1994, παρατηρείται κάποια μείωση, τουλάχιστον στις ενισχύσεις για τη λειτουργία, των παρεμβάσεων που συνδέονται με την παραγωγή ανά τόνο εξορυχθέντος άνθρακα (τα μεγέθη για τις χρήσεις 1997, 1998 και 1999 δεν περιλαμβάνουν τα δεδομένα της Γαλλίας), σύμφωνα με την αρχή της προοδευτικής μείωσης των ενισχύσεων, που θεσπίζεται στην απόφαση αριθ. 3632/93/EKAX. Αντίθετα, παρατηρείται αύξηση των ενισχύσεων για μείωση της δραστηριότητας, η οποία δείχνει ποιο είναι το συνολικό ύψος των ενισχύσεων μειώνοντας ταυτόχρονα την πραγματική σημασία του αποτελέσματος. Ο στόχος μίας κοινοτικής βιομηχανίας άνθρακα εμπορικά ανταγωνιστικής στις διεθνείς αγορές φαίνεται όλο και πιο ανεπίτευκτος, παρά τη σημαντική προσπάθεια των επιχειρήσεων παραγωγής, τόσο σε τεχνολογικό όσο και σε οργανωτικό επίπεδο, για βελτίωση της παραγωγικότητας. Αυτό το αποτέλεσμα αποδίδεται σε δύο βασικούς λόγους. Πρώτον, λόγω της προοδευτικής εξάντλησης των πιο ευπρόσιτων κοιτασμάτων, το ορυκτό πρέπει να εξορύσσεται υπό όλο και πιο δύσκολες γεωλογικές συνθήκες και σε όλο και μεγαλύτερα βάθη, τα οποία σε ορισμένες περιπτώσεις υπερβαίνουν τα 1.500 μέτρα· σε αυτό προστίθενται και οι αυστηρότερες ρυθμίσεις όσον αφορά την υγιεινή και την ασφάλεια της εργασίας στα ορυχεία και υπέρ της προστασίας του περιβάλλοντος, η εφαρμογή των οποίων επέφερε αναπόφευκτα αύξηση του κόστους, με αποτέλεσμα κατά τη διάρκεια των εξεταζόμενων ετών το κόστος παραγωγής να μην σημειώσει τις αναμενόμενες μειώσεις. Δεύτερον, η τιμή του άνθρακα στις διεθνείς αγορές μειώθηκε αισθητά τα τελευταία χρόνια, εξαιτίας διάφορων παραγόντων: πολλές μη ευρωπαϊκές χώρες παραγωγής, δραστήριες ήδη στις διεθνείς αγορές, υιοθέτησαν πιο αποδοτικές μεθόδους εξόρυξης, που διευκολύνονται από πιο ευνοϊκές γεωλογικές συνθήκες· τέλος, άλλες παραδοσιακά εξαγωγικές χώρες, ειδικότερα η Ινδονησία και η Νότια Αφρική, βρίσκονται σε μια ιδιαίτερη συγκυριακή κατάσταση, που χαρακτηρίζεται από λιγότερο ή περισσότερο έντονη υποτίμηση του εθνικού τους νομίσματος και από την επείγουσα ανάγκη εφοδιασμού με σκληρά νομίσματα.

Εν ολίγοις, το χάσμα μεταξύ του κόστους παραγωγής της κοινοτικής βιομηχανίας άνθρακα και των τιμών του άνθρακα στις διεθνείς αγορές, πρωταρχική βάση υπολογισμού για τη χορήγηση των κρατικών ενισχύσεων, έγινε πιο βαθύ με την πάροδο των ετών αντί να μειωθεί όπως είχε ελπισθεί.

Στην πράξη, οι μοναδικές σημαντικές μειώσεις παρατηρήθηκαν στην Πορτογαλία, όπου οι εξορυκτικές δραστηριότητες έπαυσαν εντελώς στα τέλη του 1994, και στο Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο αν και διατηρεί σημαντική εξορυκτική δραστηριότητα, μείωσε εντούτοις δραστικά την παραγωγή του, διατηρώντας σε λειτουργία μόνο τις πιο αποδοτικές μονάδες. Θα πρέπει να σημειωθεί η θέση της Γαλλίας, η οποία προβλέπει την πλήρη παύση της εξορυκτικής δραστηριότητας το 2005. Η πιο σταδιακή προσέγγιση που εφαρμόζουν η Γερμανία και η Ισπανία, οι οποίες δεν έχουν λάβει τελική απόφαση, φαίνεται ότι υπαγορεύεται μάλλον από προβληματισμούς κοινωνικής φύσεως αλλά και όσον αφορά την περιφερειακή συνοχή καθώς και από μία σχετικά ρεαλιστική προοπτική η βιομηχανία άνθρακα να φτάσει το κατώτατο όριο οικονομικής ισορροπίας στις δύο αυτές χώρες.

Ακολούθως περιγράφονται αναλυτικά οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν από κάθε κράτος μέλος.

4.1. Γερμανία

Οι χρηματοδοτικές παρεμβάσεις της Γερμανίας υπέρ της βιομηχανίας άνθρακα δυνάμει των άρθρων 3 και 4 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX περιορίζονται, από τη χρήση 1996 και μετά, στην ενίσχυση του οπτάνθρακα (κωκ) που προορίζεται για τη σιδηροχαλυβουργία, την ενίσχυση του άνθρακα ατμού που προορίζεται για την παραγωγή ηλεκτρισμού και την πριμοδότηση των ανθρακωρύχων (*Bergmannsprämie*). Προορίζονται να καλύψουν τη διαφορά μεταξύ του

κόστους παραγωγής και των τιμών πώλησης, οι οποίες αποτελούν αντικείμενο ελεύθερης διαπραγματεύσεως βάσει των συνθηκών που επικρατούν στις παγκόσμιες αγορές άνθρακα παρόμοιας ποιότητας που προέρχεται από τρίτες χώρες. Κατά συνέπεια, η παραγωγή που προορίζεται για την οικιακή και τη βιομηχανική κατανάλωση θα πρέπει να πωλείται σε τιμές που να καλύπτουν το κόστος παραγωγής. Οι ενισχύσεις αυτές εγκρίθηκαν από την Επιτροπή, η οποία έλαβε δεόντως υπόψη τις κοινωνικές και περιφερειακές επιπτώσεις της αναδιάρθρωσης της βιομηχανίας άνθρακα. Το ποσοστό ανεργίας στις συγκεκριμένες περιοχές είναι στην πραγματικότητα πολύ υψηλότερο από ό,τι στην υπόλοιπη χώρα· οι περιοχές αυτές είναι εξάλλου σε μεγάλο βαθμό επιλέξιμες για τη χορήγηση ενισχύσεων των διαρθρωτικών ταμείων, βάσει των προτεραιοτήτων του στόχου 2. Οι ενισχύσεις αυτές εγγράφονται στον ομοσπονδιακό προϋπολογισμό και ανταποκρίνονται με τον τρόπο αυτό στις διατάξεις του άρθρου 2, παράγραφος 2 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX.

4.1.1. Χρήση 1998

Για το 1998, η Επιτροπή ενέκρινε ενισχύσεις προς τη βιομηχανία άνθρακα (δυνάμει των άρθρων 3, 4 και 5 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX) συνολικού ύψους 9.427 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (5.331,2 εκατομμυρίων ECU), εκ των οποίων οι σημαντικότερες είναι οι εξής:

- (α) ενίσχυση για τη λειτουργία στο πλαίσιο του άρθρου 3 της απόφασης, ύψους 5.171 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων,
- (β) ενίσχυση για συρρίκνωση της εξορυκτικής δραστηριότητας στο πλαίσιο του άρθρου 4 της απόφασης, ύψους 3.164 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων,
- (γ) ενίσχυση για το καθεστώς που αποσκοπεί στη διατήρηση του εργατικού δυναμικού εξόρυξης στα υπόγεια ορυχεία (*Bergmannsprämie*) στο πλαίσιο του άρθρου 3 της απόφασης, ύψους 81 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων,
- (δ) ενίσχυση ύψους 161 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων δυνάμει του άρθρου 5 της απόφασης για την κάλυψη εκτάκτων εξόδων που συνδέονται με την άντληση και τον καθαρισμό υδάτων διήθησης που προέρχονται από ανενεργές σήραγγες ορυχείων, υπέρ των επιχειρήσεων RAG AG, Saarbergwerke AG, Preussag Anthrazit GmbH και Sophia Jacoba GmbH;
- (ε) ενίσχυση για την κάλυψη έκτακτων επιβαρύνσεων, στο πλαίσιο του άρθρου 5, της απόφασης υπέρ των επιχειρήσεων RAG AG, Saarbergwerke AG και Sophia Jacoba GmbH, που θα επιτρέψει στις επιχειρήσεις να καλύψουν το κόστος που προκύπτει ή έχει προκύψει από την αναδιάρθρωση της βιομηχανίας άνθρακα και που δεν σχετίζεται με την τρέχουσα παραγωγή, ύψους 850 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων.

Οι χρηματοδοτικές παρεμβάσεις που αναφέρονται στο στοιχείο α), ύψους 5.171 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων χορηγήθηκαν, όσον αφορά την RAG AG, για τις μονάδες παραγωγής Friedrich Heinrich/Rheinland, Niederberg, Walsum, Lohberg/Osterfeld, Prosper/Haniel, Westerholt, Auguste Victoria, Blumenthal/Haard και Heinrich Robert. Στην περίπτωση της Saarbergwerke AG, η ενίσχυση προορίζεται για τις μονάδες παραγωγής Ens Dorf και Warndt/Luisenthal· στην περίπτωση της Preussag Anthrazit GmbH, για το ορυχείο του Ibbenbüren.

Η ενίσχυση για τη συρρίκνωση της δραστηριότητας, ύψους 3.164 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, η οποία αναφέρεται στο στοιχείο β), χορηγήθηκε όσον αφορά την επιχείρηση RAG AG, για τις μονάδες παραγωγής Ewald/Hugo, Westfalen, Fürst Leopold/Wulfen και Haus

Aden/Monopol. Για την επιχείρηση Saarbergwerke AG, το μέτρο απευθύνεται στη μονάδα Gøttelborn/Reden. Η ενίσχυση αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο ενός προγράμματος ολικού ή μερικού κλεισίματος των προαναφερόμενων μονάδων, όπως προβλέπεται στη συμφωνία της 13ης Μαρτίου 1997.

Η ενίσχυση των 81 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, που αναφέρεται στο στοιχείο γ) και που προορίζεται για τη χρηματοδότηση των πριμοδοτήσεων της γερμανικής βιομηχανίας άνθρακα (*Bergmannsprämie*), ήτοι 10 γερμανικά μάρκα ανά υπόγεια θέση εργασίας, αποτελεί ένα μέτρο παροχής κινήτρων με στόχο να ενθαρρύνει την εργασία ειδικευμένου προσωπικού στα ορυχεία και να συμβάλει στον εξορθολογισμό της παραγωγής. Καλύπτει έτσι έμμεσα μέρος της διαφοράς μεταξύ του κόστους παραγωγής και των προβλεπόμενων εσόδων. Εξάλλου, η ενίσχυση αυτή μειώνει εξίσου το κόστος παραγωγής των επιχειρήσεων άνθρακα και θα πρέπει επομένως να εξεταστεί σε συνάρτηση με το άρθρο 3 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX.

Η ενίσχυση, ύψους 161 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, που αποσκοπεί στην κάλυψη έκτακτων επιβαρύνσεων των επιχειρήσεων RAG AG, Saarbergwerke AG, και Preussag Anthrazit GmbH και που αναφέρεται στο στοιχείο δ), πρόκειται να καλύψει τα συμπληρωματικά έξοδα εκκένωσης των υγρών λυμάτων που προκύπτουν από την παύση της παραγωγής, στο πλαίσιο των μέτρων αναδιάρθρωσης, μονάδων εξόρυξης που βρίσκονται κοντά σε λειτουργούσες μονάδες. Δεδομένου ότι οι παραγωγικές μονάδες που έκλεισαν δεν διαθέτουν πλέον εγκαταστάσεις άντλησης υδάτων ή οι εγκαταστάσεις αυτές λειτουργούν με πολύ βραδείς ρυθμούς, οι συμπληρωματικές αφίξεις υδάτων που δεν έχουν καμία απολύτως σχέση με την τρέχουσα παραγωγή παράγονται σε γειτονικούς χώρους εξόρυξης που βρίσκονται σε λειτουργία και δημιουργούν συμπληρωματικό κόστος. Η ενίσχυση αυτή, η οποία χορηγείται δυνάμει του άρθρου 5 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX, αναφέρεται ρητώς στο σημείο II, στοιχείο β), του παραρτήματος της εν λόγω απόφασης.

Η ενίσχυση ύψους 850 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων που αναφέρεται στο στοιχείο ε) για την κάλυψη έκτακτων επιβαρύνσεων των επιχειρήσεων Ruhrkohle AG, Saarbergwerke AG και Sophia Jacoba GmbH, χρησιμεύει για την κάλυψη των εξόδων που προκύπτουν ή που έχουν προκύψει από την αναδιάρθρωση της βιομηχανίας και που δεν σχετίζονται με την τρέχουσα παραγωγή (επιβαρύνσεις κληρονομημένες από το παρελθόν). Η ενίσχυση αυτή προκύπτει από τις αποφάσεις που ελήφθησαν κατά τις διαπραγματεύσεις *Kohlerunde* της 11ης Νοεμβρίου 1991 μεταξύ των επιχειρήσεων παραγωγής άνθρακα, της ομοσπονδιακής κυβέρνησης, των αρχών των κρατιδίων της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας και του Σάαρ, των συνδικαλιστικών οργανώσεων του τομέα του άνθρακα και των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας. Αποσκοπεί στην κάλυψη των ακόλουθων κατηγοριών κόστους: επιβαρύνσεις καταβολής κοινωνικών παροχών που συνεπάγεται η πρόωρη συνταξιοδότηση των εργαζόμενων, άλλες έκτακτες δαπάνες, δωρεάν προμήθεια άνθρακα στους εργαζόμενους που έχασαν τη θέση τους λόγω αναδιάρθρωσεων και εξορθολογισμών και καταβολή συντάξεων και αποζημιώσεων εκτός του νόμιμου συστήματος στους εργαζόμενους που έχασαν τη θέση τους λόγω αναδιάρθρωσεων και εξορθολογισμών και σε εκείνους που είχαν τέτοια δικαιώματα πριν από τις αναδιάρθρωσεις. Από τεχνική και δημοσιονομική άποψη, η ενίσχυση προορίζεται για την κάλυψη των συμπληρωματικών έργων ασφαλείας στα ορυχεία που έχουν προκύψει από τις αναδιάρθρωσεις, καθώς και των έκτακτων ενδογενών υποτιμήσεων που οφείλονται στην αναδιάρθρωση της βιομηχανίας. Η ενίσχυση αυτή, η οποία χορηγείται δυνάμει του άρθρου 5 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX, αναφέρεται ρητώς στο σημείο II, στοιχεία α), β), γ), δ), στ), και ια) του παραρτήματος της εν λόγω απόφασης.

Το σχέδιο αναδιάρθρωσης για την περίοδο 1998-2002 εξετάστηκε από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 8 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX όσον αφορά την έγκριση των

ενισχύσεων για το 1998.

4.1.2. Χρήση 1999

Για το 1999, η Επιτροπή ενέκρινε ενισχύσεις προς τη βιομηχανία άνθρακα (δυνάμει των άρθρων 3, 4 και 5 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX) συνολικού ύψους 9.193,3 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (4.700,5 εκατομμυρίων ευρώ), εκ των οποίων οι σημαντικότερες είναι οι εξής:

- (α) ενίσχυση για τη λειτουργία στο πλαίσιο του άρθρου 3 της απόφασης, ύψους 5.141 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων,
- (β) ενίσχυση για συρρίκνωση της εξορυκτικής δραστηριότητας στο πλαίσιο του άρθρου 4 της απόφασης, ύψους 3.220 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων,
- (γ) ενίσχυση για το καθεστώς που αποσκοπεί στη διατήρηση του εργατικού δυναμικού εξόρυξης στα υπόγεια ορυχεία (*Bergmannsprämie*) στο πλαίσιο του άρθρου 3 της απόφασης, ύψους 73 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων,
- (δ) ενίσχυση ύψους 11,3 εκατ. γερμανικών μάρκων δυνάμει του άρθρου 5 της απόφασης για την κάλυψη των έκτακτων εξόδων της επιχείρησης RAG Aktiengesellschaft;
- (ε) ενίσχυση για την κάλυψη έκτακτων επιβαρύνσεων, στο πλαίσιο του άρθρου 5, της απόφασης υπέρ των επιχειρήσεων RAG Aktiengesellschaft και Sophia Jacoba GmbH, που θα επιτρέψει στις επιχειρήσεις να καλύψουν το κόστος που προκύπτει ή έχει προκύψει από την αναδιάρθρωση της βιομηχανίας άνθρακα και που δεν σχετίζεται με την τρέχουσα παραγωγή, ύψους 748 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων.

Οι χρηματοδοτικές παρεμβάσεις που αναφέρονται στο στοιχείο α), ύψους 5.141 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, χορηγήθηκαν στα ορυχεία των επιχειρήσεων RAG Aktiengesellschaft, Preussag Anthrazit GmbH⁶, Dr. Arnold Schäfer GmbH και Merchweiler GmbH. Όσον αφορά την RAG Aktiengesellschaft, η ενίσχυση προορίζεται κυρίως για τις μονάδες παραγωγής Friedrich Heinrich/Rheinland, Niederberg, Walsum, Lohberg/Osterfeld, Prosper/Haniel, Westerholt, Auguste Victoria, Blumenthal/Haard και Heinrich Robert, καθώς και για τις μονάδες παραγωγής του Ensdorf και του Warndt/Luisenthal, που ανήκουν στην RAG Aktiengesellschaft από την 1^η Ιανουαρίου 1998. Στην περίπτωση της Preussag Anthrazit GmbH, η ενίσχυση προορίζεται για το ορυχείο του Ibbenbüren.

Η ενίσχυση για τη συρρίκνωση της δραστηριότητας, ύψους 3.220 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, η οποία αναφέρεται στο στοιχείο β), προορίζεται όσον αφορά την επιχείρηση RAG Aktiengesellschaft, για τις μονάδες παραγωγής Fürst Leopold/Wulfen, Ewald/Hugo, Haus Aden/Monopol και Westfalen, καθώς και για την παραγωγική μονάδα του Göttelborn/Reden, η οποία ανήκει στην RAG Aktiengesellschaft από την 1^η Ιανουαρίου 1998. Σύμφωνα με το άρθρο 4 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX, οι χώροι εξόρυξης Göttelborn/Reden, Westfalen και Ewald/Hugo θα σταματήσουν τις δραστηριότητές τους πριν από την ημερομηνία λήξης της απόφασης, την 23^η Ιουλίου 2002. Ειδικότερα, η παραγωγική μονάδα του Ewald/Hugo θα κλείσει τις πόρτες της στις 30 Απριλίου 2000 και όχι τον Ιούλιο του 2002 όπως προβλεπόταν αρχικά, λόγω του ανώτατου ορίου που επιβάλλεται στις ενισχύσεις και

⁶ Αν και η Preussag Anthrazit GmbH ενσωματώθηκε στην RAG AG την 1^η Ιανουαρίου 1999, η διαχείρισή της εξακολουθεί να πραγματοποιείται σαν να αποτελεί ξεχωριστή μονάδα.

λόγω της πτώσης των τιμών του άνθρακα στην παγκόσμια αγορά.

Η ενίσχυση των 73 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, που αναφέρεται στο στοιχείο γ) και που προορίζεται για τη χρηματοδότηση των πριμοδοτήσεων της γερμανικής βιομηχανίας άνθρακα (*Bergmannsprämie*), ήτοι 10 γερμανικά μάρκα ανά υπόγεια θέση εργασίας, αποτελεί ένα μέτρο παροχής κινήτρων με στόχο να ενθαρρύνει την εργασία ειδικευμένου προσωπικού στα ορυχεία και να συμβάλει στον εξορθολογισμό της παραγωγής. Καλύπτει έτσι έμμεσα μέρος της διαφοράς μεταξύ του κόστους παραγωγής και των προβλεπόμενων εσόδων. Εξάλλου, η ενίσχυση αυτή μειώνει εξίσου το κόστος παραγωγής των επιχειρήσεων άνθρακα και θα πρέπει επομένως να εξεταστεί σε συνάρτηση με το άρθρο 3 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX.

Η ενίσχυση, ύψους 11,3 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, που αποσκοπεί στην κάλυψη έκτακτων επιβαρύνσεων της επιχείρησης RAG Aktiengesellschaft που αναφέρεται στο στοιχείο δ), πρόκειται να καλύψει τα συμπληρωματικά έξοδα εκκένωσης των υγρών λυμάτων που προκύπτουν από την παύση της παραγωγής, στο πλαίσιο των μέτρων αναδιάρθρωσης, μονάδων εξόρυξης που βρίσκονται κοντά σε λειτουργούσες μονάδες, όπως περιγράφεται λεπτομερώς στο αντίστοιχο μέρος του έτους 1998, στοιχείο δ).

Η ενίσχυση ύψους 748 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων που αναφέρεται στο στοιχείο ε) και προορίζεται για την κάλυψη έκτακτων επιβαρύνσεων των επιχειρήσεων RAG Aktiengesellschaft και Sophia Jacoba GmbH, χρησιμεύει για την κάλυψη των εξόδων που προκύπτουν ή που έχουν προκύψει από την αναδιάρθρωση της βιομηχανίας και που δεν σχετίζονται με την τρέχουσα παραγωγή (επιβαρύνσεις κληρονομημένες από το παρελθόν). Μέρος της ενίσχυσης αυτής, ήτοι 609 εκατ. γερμανικά μάρκα προκύπτει από τις αποφάσεις που ελήφθησαν κατά τις διαπραγματεύσεις *Kohlerunde* της 11ης Νοεμβρίου 1991 μεταξύ των επιχειρήσεων παραγωγής άνθρακα, των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας, της ομοσπονδιακής κυβέρνησης, των αρχών των κρατιδίων της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας και του Σάαρ και των συνδικαλιστικών οργανώσεων του τομέα του άνθρακα. Τα υπόλοιπα 139 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα προκύπτουν από νέες παύσεις δραστηριοτήτων που αποφασίστηκαν στις 13 Μαρτίου 1997. Η ενίσχυση αυτή προορίζεται για την κάλυψη του κόστους που περιγράφεται λεπτομερώς στο αντίστοιχο τμήμα του έτους 1998, στοιχείο ε).

4.2. Ισπανία

4.2.1. Χρήση 1998

Για τη χρήση 1998, η Επιτροπή ενέκρινε ενισχύσεις υπέρ της βιομηχανίας άνθρακα (δυνάμει των άρθρων 3, 4 και 5 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX) συνολικού ποσού 193.817 εκατομμυρίων πεσετών (1.159,3 εκατομμυρίων ECU). Οι πιο σημαντικές τμηματικές δαπάνες αυτού του συνόλου είναι:

- (α) ενίσχυση για τη λειτουργία, ύψους 59.443 εκατομμυρίων πεσετών, δυνάμει του άρθρου 3 της απόφασης,
- (β) ενίσχυση για συρρίκνωση της δραστηριότητας, ύψους 67.412 εκατομμυρίων πεσετών, δυνάμει του άρθρου 4 της απόφασης,
- (γ) ενίσχυση, ύψους 54.967 εκατομμυρίων πεσετών, δυνάμει του άρθρου 5 της απόφασης, για τη χρηματοδότηση των έκτακτων κοινωνικών δαπανών υπέρ των εργαζομένων που έχασαν τη θέση τους εξαιτίας μέτρων εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού, αναδιάρθρωσης και συρρίκνωσης της δραστηριότητας της ισπανικής βιομηχανίας άνθρακα,

- (δ) ενίσχυση, ύψους 11.995 εκατομμυρίων πεσετών για έκτακτες δαπάνες, δυνάμει του άρθρου 5 της απόφασης, η οποία προορίζεται για την κάλυψη των τεχνικών εξόδων κλεισίματος μονάδων εξόρυξης εξαιτίας των μέτρων εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού, αναδιάρθρωσης και συρρίκνωσης της δραστηριότητας της ισπανικής βιομηχανίας άνθρακα.

Η ενίσχυση για τη λειτουργία, ύψους 59.443 εκατομμυρίων πεσετών, η οποία αναφέρεται στο στοιχείο α), προορίζεται για την κάλυψη των απωλεσθέντων κερδών 73 επιχειρήσεων παραγωγής άνθρακα που αντιπροσώπευαν μια συνολική παραγωγή 14,5 εκατομμυρίων τόνων το 1998. Η Ισπανία κοινοποίησε το κόστος παραγωγής των επιχειρήσεων αυτών για το 1997 προκειμένου να καταδείξει την τάση εξέλιξης του κόστους αυτού μεταξύ 1994 και 1997. Οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν για την κάλυψη του κόστους παραγωγής των επιχειρήσεων ή των μονάδων παραγωγής ή ακόμη και οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν δυνάμει του άρθρου 3, του άρθρου 4 ή και των δύο, προορίζονται για την πλήρη ή μερική κάλυψη της διαφοράς μεταξύ του κόστους παραγωγής και της τιμής πώλησης που συμφωνείται ελεύθερα μεταξύ των μερών, λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών που ισχύουν στην παγκόσμια αγορά.

Η ενίσχυση για τη συρρίκνωση της δραστηριότητας, η οποία αναφέρεται στο στοιχείο β), ύψους 67.412 εκατομμυρίων πεσετών, προορίζεται για την κάλυψη των απωλεσθέντων κερδών των επιχειρήσεων Hunosa και Minas de Figaredo, ύψους 61.054 εκατομμυρίων πεσετών, της Mina de la Camocha SA, ύψους 5.361 εκατομμυρίων πεσετών και της Endesa, μόνο για τα υπόγεια ορυχεία, ύψους 997 εκατομμυρίων πεσετών. Οι εν λόγω επιχειρήσεις παράγουν συνολικά 3 εκατομμύρια τόνους.

Η ενίσχυση ύψους 54.967 εκατομμυρίων πεσετών, που αναφέρεται στο στοιχείο γ), προορίζεται για την κάλυψη των αποζημιώσεων που πρέπει να καταβληθούν στους εργαζόμενους των ισπανικών επιχειρήσεων άνθρακα, οι οποίοι συνταξιοδοτήθηκαν πρόωρα ή απολύθηκαν εξαιτίας της εφαρμογής του σχεδίου εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού, αναδιάρθρωσης και συρρίκνωσης της δραστηριότητας της ισπανικής βιομηχανίας άνθρακα. Ένα μέρος της ενίσχυσης αυτής, ύψους 44.872 εκατομμυρίων πεσετών, προορίζεται για τις επιχειρήσεις Hunosa και Minas de Figaredo SA και θα χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη του κόστους πρόωρης συνταξιοδότησης των εργαζομένων που σταμάτησαν τις δραστηριότητές τους πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1998. Το υπόλοιπο ποσό, ήτοι 10.095 εκατομμύρια πεσέτες, προορίζεται για την κάλυψη των αποζημιώσεων που οφείλονται σε εργαζομένους που έπαυσαν τις δραστηριότητές τους σε άλλες επιχειρήσεις εξαιτίας των αποτελεσμάτων των μέτρων εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού, αναδιάρθρωσης και συρρίκνωσης της δραστηριότητας.

Η ενίσχυση των 11.995 εκατομμυρίων πεσετών, που αναφέρεται στο στοιχείο δ), προοριζόταν για την κάλυψη της υποτίμησης του πάγιου ενεργητικού των επιχειρήσεων άνθρακα που προέβησαν σε μερικό ή ολικό κλείσιμο και των άλλων έκτακτων δαπανών που προκλήθηκαν από το προοδευτικό κλείσιμο μονάδων στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης της βιομηχανίας άνθρακα. Μέρος της ενίσχυσης, ύψους 1.670 εκατ. πεσετών, θα χορηγηθεί στην επιχείρηση Hunosa et Minas de Figaredo SA. Το υπόλοιπο, ήτοι 10.325 εκατ. πεσέτες, προορίζεται για άλλες επιχειρήσεις που πραγματοποιούν αναδιαρθρώσεις ή συρρίκνωση δραστηριότητας.

4.2.2. Χρήση 1999

Για τη χρήση 1999, η Επιτροπή ενέκρινε ενισχύσεις υπέρ της βιομηχανίας άνθρακα (δυνάμει των άρθρων 3, 4 και 5 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX) συνολικού ποσού 178.250 εκατομμυρίων πεσετών (1.071,3 εκατομμυρίων ευρώ). Οι πιο σημαντικές τμηματικές δαπάνες αυτού του συνόλου είναι:

- (α) ενίσχυση για τη λειτουργία, ύψους 54.544 εκατομμυρίων πεσετών (327,8 εκατ. ευρώ), δυνάμει του άρθρου 3 της απόφασης,
- (β) ενίσχυση για συρρίκνωση δραστηριότητας, ύψους 66.486 εκατομμυρίων πεσετών (399,6 εκατ. ευρώ), δυνάμει του άρθρου 4 της απόφασης,
- (γ) ενίσχυση, ύψους 44.141 εκατομμυρίων πεσετών (265,3 εκατ. ευρώ), δυνάμει του άρθρου 5 της απόφασης, για τη χρηματοδότηση των έκτακτων κοινωνικών δαπανών υπέρ των εργαζομένων που έχασαν τη θέση τους εξαιτίας μέτρων εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού, αναδιάρθρωσης και συρρίκνωσης της δραστηριότητας της ισπανικής βιομηχανίας άνθρακα,
- (δ) ενίσχυση, ύψους 13.079 εκατομμυρίων πεσετών (78,6 εκατ. ευρώ) για έκτακτες δαπάνες, δυνάμει του άρθρου 5 της απόφασης, η οποία προορίζεται για την κάλυψη των τεχνικών εξόδων κλεισίματος μονάδων εξόρυξης εξαιτίας των μέτρων εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού, αναδιάρθρωσης και συρρίκνωσης της δραστηριότητας της ισπανικής βιομηχανίας άνθρακα.

Η ενίσχυση για τη λειτουργία, ύψους 54.544 εκατομμυρίων πεσετών, η οποία αναφέρεται στο στοιχείο α), προορίζεται για την κάλυψη των απωλεσθέντων κερδών 57 επιχειρήσεων παραγωγής άνθρακα που το 1999 αντιπροσώπευαν συνολική παραγωγή 13,3 εκατομμυρίων τόνων. Η Ισπανία κοινοποίησε το κόστος παραγωγής των επιχειρήσεων αυτών για το 1998 προκειμένου να καταδείξει την τάση εξέλιξης του συγκεκριμένου κόστους μεταξύ 1994 και 1998. Οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν για την κάλυψη του κόστους παραγωγής των επιχειρήσεων ή των μονάδων παραγωγής ή ακόμα και οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν δυνάμει του άρθρου 3, του άρθρου 4 ή και των δύο, προορίζονται για την πλήρη ή μερική κάλυψη της διαφοράς μεταξύ του κόστους παραγωγής και της τιμής πώλησης που συμφωνείται ελεύθερα μεταξύ των μερών, λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών που ισχύουν στην παγκόσμια αγορά.

Η ενίσχυση για τη συρρίκνωση της δραστηριότητας, η οποία αναφέρεται στο στοιχείο β), ύψους 66.486 εκατομμυρίων πεσετών (399,6 εκατομμύρια ευρώ), προορίζεται για την κάλυψη των απωλεσθέντων κερδών των επιχειρήσεων Hunosa, ύψους 58.442 εκατομμυρίων πεσετών (351,2 εκατομμύρια ευρώ), Mina de la Camocha, ύψους 5.147 εκατομμυρίων πεσετών (30,9 εκατομμύρια ευρώ), των υπόγειων ορυχείων της Endesa, ύψους 624 εκατομμυρίων πεσετών (3,7 εκατομμύρια ευρώ), των υπόγειων ορυχείων του Encasur, ύψους 533 εκατομμυρίων πεσετών (3,2 εκατομμύρια ευρώ), του Antracitas de Guillon, ύψους 1.115 εκατομμυρίων πεσετών (6,7 εκατομμύρια ευρώ), Antracitas de Rengos, ύψους 271 εκατομμυρίων πεσετών (1,6 εκατομμύρια ευρώ), και Minas de Escucha, ύψους 354 εκατομμυρίων πεσετών (2,1 εκατομμύρια ευρώ). Η συνολική προβλεπόμενη παραγωγή των επιχειρήσεων αυτών για το 1999 ανέρχεται σε 3 εκατομμύρια τόνους.

Η ενίσχυση των 44.141 εκατομμυρίων πεσετών (265,3 εκατ. ευρώ), που αναφέρεται στο στοιχείο γ), προορίζεται για την κάλυψη των αποζημιώσεων που πρέπει να καταβληθούν στους εργαζόμενους των ισπανικών επιχειρήσεων άνθρακα, οι οποίοι συνταξιοδοτήθηκαν πρόωρα ή απολύθηκαν εξαιτίας της εφαρμογής του σχεδίου εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού, αναδιάρθρωσης και συρρίκνωσης της δραστηριότητας της ισπανικής βιομηχανίας άνθρακα. Ένα μέρος της ενίσχυσης αυτής, ύψους 34.046 εκατομμυρίων πεσετών (204,6 εκατομμύρια ευρώ), προορίζονται για την επιχείρηση Hunosa και θα χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη του κόστους πρόωρης συνταξιοδότησης των εργαζομένων που σταμάτησαν τις δραστηριότητές τους πριν από την 1^η Ιανουαρίου 1999 καθώς και των 536 εργαζομένων που σταμάτησαν τις δραστηριότητές τους το 1999. Το υπόλοιπο ποσό, ήτοι 10.095 εκατομμύρια πεσέτες (60,7

εκατομμύρια ευρώ), προορίζεται για την κάλυψη των αποζημιώσεων που οφείλονται σε 1.000 περίπου εργαζομένους που σταμάτησαν τις δραστηριότητές τους το 1999 σε άλλες επιχειρήσεις εξαιτίας των αποτελεσμάτων των μέτρων εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού, αναδιάρθρωσης και συρρίκνωσης της δραστηριότητας. Τα εν λόγω χρηματοδοτικά μέτρα αντιστοιχούν σε υποχρεώσεις που επιβάλλονται από τη διαδικασία εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού και αναδιάρθρωσης της ισπανικής βιομηχανίας άνθρακα και δεν θα πρέπει να συσχετίζονται με την τρέχουσα παραγωγή (επιβαρύνσεις κληρονομημένες από το παρελθόν).

Η ενίσχυση των 13.079 εκατομμυρίων πεσέτων (78,6 εκατ. ευρώ), που αναφέρεται στο στοιχείο δ), προοριζόταν για την κάλυψη της υποτίμησης του πάγιου ενεργητικού των επιχειρήσεων άνθρακα που προέβησαν σε μερικό ή ολικό κλείσιμο και των άλλων έκτακτων δαπανών που προκλήθηκαν από το προοδευτικό κλείσιμο μονάδων στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης της βιομηχανίας άνθρακα. Μέρος της ενίσχυσης, ύψους 2.754 εκατ. πεσέτων (16,6 εκατ. ευρώ), θα χορηγηθεί στην επιχείρηση Hunosa. Το υπόλοιπο, ήτοι 10.325 εκατ. πεσέτες (62 εκατ. ευρώ), προορίζεται για άλλες επιχειρήσεις που πραγματοποιούν αναδιαρθρώσεις ή συρρίκνωση δραστηριότητας.

4.3. Γαλλία

Οι κρατικές ενισχύσεις που κοινοποιήθηκαν από τη Γαλλία για τις χρήσεις 1997, 1998 και 1999 και οι οποίες χορηγήθηκαν υπέρ της επιχείρησης Charbonnages de France δεν έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή και βρίσκονται υπό εξέταση. Στις 9 Ιουλίου 1999, η Επιτροπή απηύθυνε στη Γαλλία προειδοποιητική επιστολή⁷ στην οποία αποκαλύπτει ότι η εν λόγω επιχείρηση προσφεύγει τακτικά σε πιστώσεις που διατίθενται στις διεθνείς οικονομικές αγορές για την κάλυψη των απωλεσθέντων κερδών που απορρέουν τόσο από την τρέχουσα παραγωγή όσο και από τους τόκους δανείων που είχαν συναφθεί στο παρελθόν. Η Επιτροπή διαπιστώνει επίσης ότι η Charbonnages de France, μολονότι βρίσκεται σε κρίσιμη οικονομική κατάσταση, απολάμβει του υψηλότερου βαθμού εγγύησης για τα δάνεια τα οποία συνάπτει στις διεθνείς οικονομικές αγορές (τρία A από την Standard & Poor's, με επιβεβαίωση από την Moody's). Η Επιτροπή εκτιμά ότι αυτή η εμπιστοσύνη των διεθνών χρηματοδοτικών κύκλων δεν μπορεί να εξηγηθεί, ελλείψει επίσημης εγγύησης, παρά μόνο από τη σιωπηρή εγγύηση εκ μέρους του γαλλικού κράτους σχετικά με τα δάνεια που συνάπτει η επιχείρηση Charbonnages de France, τα οποία θα μπορούσαν να αποτελούν μη δηλωθείσες κρατικές ενισχύσεις.

4.4. Ηνωμένο Βασίλειο

4.4.1. Χρήση 1998/1999

Μετά την ολοκλήρωση της ιδιωτικοποίησης της ανθρακοβιομηχανίας, στα τέλη του 1994, και την υιοθέτηση του νέου νομικού και διοικητικού πλαισίου της βρετανικής ανθρακοβιομηχανίας, το οποίο θεσπίστηκε με το *Coal Industry Act* το 1994, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν χορήγησε άλλες κρατικές ενισχύσεις στην τρέχουσα παραγωγή. Συνεπώς, όλες οι ενισχύσεις οι οποίες αναφέρονται στην εξεταζόμενη περίοδο εγκρίθηκαν δυνάμει του άρθρου 5 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX, ως έκτακτες επιβαρύνσεις οι οποίες συνδέονται με υποχρεώσεις που προκύπτουν από μέτρα αναδιάρθρωσης, εξορθολογισμού, και εκσυγχρονισμού της ανθρακοβιομηχανίας (επιβαρύνσεις κληρονομημένες από το παρελθόν), σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος της προαναφερθείσας απόφασης.

Αναφορικά με το οικονομικό έτος 1998/1999, η Επιτροπή ενέκρινε ενισχύσεις στην

⁷ ΕΕ C 280 της 2.10.1999, σ. 3.

ανθρακοβιομηχανία ύψους 891 εκατομμυρίων στερλινών (1.317,3 εκατ. ευρώ). Οι πιο σημαντικές τμηματικές δαπάνες αυτού του συνόλου είναι:

- (α) ενίσχυση ύψους 92 εκατομμυρίων στερλινών για εισφορές στα συστήματα συνταξιοδότησης των εργαζομένων της British Coal Corporation και των δικαιουμένων μελών των οικογενειών τους,
- (β) ενίσχυση ύψους 24 εκατομμυρίων στερλινών στην British Coal Corporation ή στον δημόσιο οργανισμό ο οποίος θα την αντικαταστήσει για την κάλυψη επιβαρύνσεων οι οποίες οφείλονται σε έκτακτες κοινωνικές παροχές που καταβλήθηκαν υπέρ εργαζομένων οι οποίοι έχασαν τη θέση τους λόγω αναδιάρθρωσης, εξορθολογισμού και εκσυγχρονισμού της ανθρακοβιομηχανίας,
- (γ) ενίσχυση ύψους 365 εκατομμυρίων στερλινών για την δωρεάν προμήθεια άνθρακα ή μη καπνογόνου καυσίμου ή, σε ορισμένες περιπτώσεις, για την πληρωμή σε είδος υπέρ πρώην εργαζομένων της British Coal Corporation και των δικαιουμένων μελών των οικογενειών τους,
- (δ) ενίσχυση ύψους 177 εκατομμυρίων στερλινών για αποζημιώσεις ατυχημάτων και σωματικών βλαβών που υπέστησαν πρώην εργαζόμενοι της British Coal Corporation και υπέρ των δικαιουμένων μελών των οικογενειών τους,
- (ε) ενίσχυση ύψους 15 εκατομμυρίων στερλινών για την κάλυψη του κόστους που οφείλεται σε άλλες δραστηριότητες της British Coal Corporation,
- (στ) ενίσχυση ύψους 218 εκατομμυρίων στερλινών για την ανάληψη του κόστους των ζημιών στο περιβάλλον που οφείλονται σε εξορυκτικές δραστηριότητες πριν από την ιδιωτικοποίηση.

Η ενίσχυση των 92 εκατομμυρίων στερλινών, η οποία αναφέρεται στο στοιχείο α), που προορίζεται για τη συμβολή σε συνταξιοδοτικά συστήματα καθώς και σε άλλα συνταξιοδοτικά μέτρα υπέρ εργαζομένων της British Coal Corporation, επιτρέπει στην επιχείρηση να καλύψει τις υποχρεώσεις της όσον αφορά τη συνταξιοδότηση 600.000 δικαιούχων για το μέρος της δραστηριότητάς τους εντός της επιχείρησης. Τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα των εργαζομένων της British Coal Corporation που εξακολούθησαν να εργάζονται στις νέες επιχειρήσεις που προέκυψαν από την ιδιωτικοποίηση ενσωματώθηκαν στα νέα συστήματα συνταξιοδότησης του τομέα, τα οποία χρηματοδοτούνται εξ ολοκλήρου από τις νέες επιχειρήσεις.

Η ενίσχυση των 24 εκατομμυρίων στερλινών που αναφέρεται στο στοιχείο β), με προορισμό την κάλυψη των έκτακτων κοινωνικών δαπανών που απορρέουν από το κλείσιμο ορυχείων της British Coal Corporation, επιτρέπει στην εν λόγω επιχείρηση και στην κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου να ανταποκριθούν στην υποχρέωση αποζημίωσης των εργαζομένων που έχασαν τη θέση τους ή που μεταφέρθηκαν σε άλλα ορυχεία μετά την αναδιάρθρωση, τον εξορθολογισμό ή τον εκσυγχρονισμό της βρετανικής ανθρακοβιομηχανίας.

Η ενίσχυση των 365 εκατομμυρίων στερλινών που αναφέρεται στο στοιχείο γ), η οποία καλύπτει το δικαίωμα στη δωρεάν προμήθεια άνθρακα ή μη καπνογόνου καυσίμου ή, σε ορισμένες περιπτώσεις, σε πληρωμή σε είδος υπέρ των πρώην εργαζομένων ή των δικαιούμενων μελών της οικογένειάς τους, επιτρέπει στην British Coal Corporation να τηρήσει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις συμβάσεις οι οποίες συνάφθηκαν με τα εργατικά συνδικάτα των ανθρακωρύχων. Μετά την ιδιωτικοποίηση, η υποχρέωση προμήθειας καυσίμων στους εργαζομένους της British Coal Corporation, οι οποίοι μεταφέρθηκαν στις

επιχειρήσεις, αναλήφθηκε από τις επιχειρήσεις αυτές.

Η ενίσχυση των 177 εκατομμυρίων στερλινών που αναφέρεται στο στοιχείο δ), για την κάλυψη των αποζημιώσεων ατυχημάτων και σωματικών βλαβών των πρώην εργαζομένων της British Coal Corporation, επιτρέπει στην επιχείρηση να τηρήσει τις υποχρεώσεις της αναφορικά με την αποζημίωση μετά από ατυχήματα και άλλες σωματικές βλάβες που υπέστησαν οι εργαζόμενοι κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής τους δραστηριότητας στην επιχείρηση αυτή πριν από την ημερομηνία ιδιωτικοποίησής της. Οι δικαιούχοι των οικονομικών αυτών μέτρων είναι οι απολυθέντες εργαζόμενοι, οι συνταξιούχοι ή οι εργαζόμενοι οι οποίοι μεταφέρθηκαν σε ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Η ενίσχυση ύψους 15 εκατομμυρίων στερλινών που αναφέρεται στο στοιχείο ε) και η οποία προορίζεται για την κάλυψη των δαπανών που απορρέουν από τις εναπομένουσες δραστηριότητες της British Coal Corporation μεταξύ της ημερομηνίας ιδιωτικοποίησής της και της ημερομηνίας διάλυσής της, επιτρέπει στην τελευταία να ανταποκριθεί στην υποχρέωσή της να καλύψει ορισμένες εναπομένουσες δραστηριότητες οι οποίες δεν συνδέονται με την τρέχουσα παραγωγή όπως, για παράδειγμα, η διαχείριση και η πώληση της εναπομένουσας ακίνητης ιδιοκτησίας και του παθητικού της επιχείρησης, οι υποχρεώσεις αναφορικά με την ολοκλήρωση ορισμένων τρεχόντων ερευνητικών προγραμμάτων, οι ευθύνες της British Coal Corporation σε σχέση με ορισμένες αγωγές κατ' αυτής (εκτός των αποζημιώσεων για ατυχήματα ή σωματικές κακώσεις), και τέλος οι δαπάνες που αντιπροσωπεύουν για το δημόσιο οργανισμό Coal Authority οι δραστηριότητες οι οποίες συνδέονται με τη διατήρηση της πρόσβασης στα αποθέματα άνθρακα μετά την παύση της εκμετάλλευσής.

Η ενίσχυση των 218 εκατομμυρίων στερλινών που αναφέρεται στο σημείο στ), η οποία χορηγήθηκε στην Coal Authority προορίζεται για να καλυφθεί η ανάληψη της ευθύνης για τις ζημιές στο περιβάλλον που προκλήθηκαν από δραστηριότητες παραγωγής άνθρακα πριν από την ημερομηνία ιδιωτικοποίησης της British Coal Corporation. Το κόστος αποδίδεται εν μέρει στις ζημιές που προκλήθηκαν στην επιφάνεια από τις καθιζήσεις λόγω εξόρυξεων και εν μέρει στην αποκατάσταση των χώρων εξόρυξης και των σηράγγων των ορυχείων των οποίων έχει παύσει η λειτουργία, στον περιορισμό του μεθανίου και στην εξόρυξη σε παλαιές σήραγγες. Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την εκμετάλλευση των πόρων άνθρακος ή των ανθρακωρυχείων που μεταφέρθηκαν στις ιδιωτικές επιχειρήσεις που διαδέχθηκαν την British Coal Corporation αποτελούν ευθύνη των εν λόγω επιχειρήσεων, οι οποίες ανέλαβαν "τομείς ευθύνης" που καθορίζονται στις άδειες εκμετάλλευσής τους.

4.4.2. Χρήση 1999/2000

Καμία κρατική ενίσχυση δεν χορηγήθηκε στη βιομηχανία άνθρακα του Ηνωμένου Βασιλείου.

5. ΕΝΔΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ

Η συνύπαρξη στην κοινοτική αγορά επιχειρήσεων οι οποίες λαμβάνουν κρατικές ενισχύσεις στην τρέχουσα παραγωγή και επιχειρήσεων οι οποίες δεν λαμβάνουν ενίσχυση συνεπάγεται, αναπόφευκτα, τη δημιουργία εντάσεων μεταξύ των διαφόρων φορέων εκμετάλλευσής, οι οποίες ορισμένες φορές προκαλούν ποικίλες διαφορές.

5.1. Καταγγελίες

Στις 26 Αυγούστου 1997, η Επιτροπή έλαβε μία καταγγελία (αναφ. 97/4717) εκ μέρους πέντε

γαλλικών επιχειρήσεων ⁸, μεταξύ των οποίων η εταιρεία Thion et Cie, εναντίον της δημόσιας επιχείρησης Charbonnages de France.

Στην καταγγελία τους οι επιχειρήσεις ισχυρίζονται ότι σημειώθηκε κατάχρηση των κρατικών ενισχύσεων που χορηγεί κάθε χρόνο η Γαλλία στη δημόσια επιχείρηση Charbonnages de France, με έγκριση της Επιτροπής, στο πλαίσιο της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX. Ο όμιλος Charbonnages de France πουλούσε άνθρακα σε τιμή χαμηλότερη από αυτή που ίσχυε στην παγκόσμια αγορά, αποκλείοντας έτσι οποιοδήποτε ανταγωνισμό. Η τιμή αυτή δεν θα μπορούσε να διατηρηθεί παρά μόνο χάρη στη μη εγκεκριμένη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων από τη Γαλλία στη δημόσια επιχείρηση Charbonnages de France για την υποστήριξη της παραγωγής άνθρακα. Η πρακτική αυτή, σύμφωνα με τους καταγγέλλοντες, δημιουργεί στρέβλωση του ανταγωνισμού στη γαλλική αγορά εισαγωγών άνθρακα που προορίζεται για τον βιομηχανικό τομέα. Ο σύνθετος μηχανισμός που χρησιμοποιήθηκε προβλέπει μία σειρά συναλλαγών μεταξύ των εταιρειών του ομίλου Charbonnages de France, μία λεπτομερέστερη περιγραφή των οποίων παρέχεται στην επιστολή εντολής, μέσω των οποίων η SIDEC, μία από τις ελεγχόμενες εταιρείες, επρόκειτο να προμηθεύσει βιομηχανικούς καταναλωτές με θερμότητα παραγόμενη από άνθρακα που πωλήθηκε από τη μητρική της εταιρεία σε τεχνητά χαμηλή τιμή. Εξάλλου, η μητρική εταιρεία Charbonnages de France επιβαρύνθηκε με ένα μέρος του κόστους που βάρυνε τις ελεγχόμενες εταιρείες, βελτιώνοντας έτσι τα οικονομικά τους αποτελέσματα εις βάρος της ιδίας.

Κατά τους μήνες που ακολούθησαν η Επιτροπή ήρθε σε επαφή με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, δηλαδή τους καταγγέλλοντες, την εταιρεία Charbonnages de France, την εποπτεύουσα αρχή (DIGEC) και, τέλος, τη γαλλική κυβέρνηση, προκειμένου να συγκεντρώσει όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες για την αξιολόγηση του βάσιμου της καταγγελίας.

Στις 20 Ιανουαρίου 1999, μη έχοντας καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η καταγγελία ήταν εμφανώς αβάσιμη, η Επιτροπή απέστειλε στη γαλλική κυβέρνηση προειδοποιητική επιστολή⁹ δυνάμει του άρθρου 88 της συνθήκης EKAX σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται από το 1994, δηλαδή τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν για τις χρήσεις 1994, 1995 και 1996, και οι οποίες εγκρίνονται σε τακτική βάση από την Επιτροπή¹⁰, καθώς και τις ενισχύσεις για τις χρήσεις 1997 και 1998 επί των οποίων η Επιτροπή δεν έχει ακόμα αποφανθεί.

Στις 16 Μαρτίου 1998, η βρετανική εταιρεία RJB Mining Plc κατέθεσε στην Επιτροπή καταγγελία για την κρατική ενίσχυση που συνδέεται αποκλειστικά και εξαρτάται από τη συγχώνευση των γερμανικών επιχειρήσεων RAG AG, Saarbergwerke AG και Preussag Anthrazit GmbH.

5.2. Προσφυγές

Μία βρετανική εταιρεία, η RJB Mining Plc υπέβαλε προσφυγή στο Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έναντι ορισμένων αποφάσεων της Επιτροπής και συγκεκριμένα:

⁸ Thion & Cie, Maison Balland Brugneaux, Société Nouvelle Vinot Postry, Établissements Lekieffre, Charbogard.

⁹ EE C 99 της 10.4.1999, σ. 9.

¹⁰ Απόφαση αριθ. 95/465/EKAX (χρήση 1994) απόφαση αριθ. 95/579/EKAX (χρήση 1995) απόφαση αριθ. 96/458/EKAX (χρήση 1996).

- (1) Υπόθεση T-156/98 σχετικά με την απόφαση της 29^{ης} Ιουνίου 1998 ¹¹ σχετικά με τη συγχώνευση των επιχειρήσεων RAG AG, Saarbergwerke AG και Preussag Anthrazit GmbH.
- (2) Υπόθεση T-12/99 κατά της απόφασης αριθ. 99/270/EKAX της 2ας Δεκεμβρίου 1998, σχετικά με την έγκριση κρατικών ενισχύσεων για τη γερμανική ανθρακοβιομηχανία το 1998.
- (3) Υπόθεση T-63/99 κατά της απόφασης αριθ. 99/299/EKAX της 22ας Δεκεμβρίου 1998, σχετικά με την έγκριση κρατικών ενισχύσεων για τη γερμανική ανθρακοβιομηχανία το 1999.
- (4) Υπόθεση T-64/99 κατά της σιωπηρής απόφασης άρνησης που θεωρήθηκε ότι θα έπρεπε να αποδοθεί, δυνάμει του άρθρου 35 της συνθήκης EKAX, στην έλλειψη πρωτοβουλίας εκ μέρους της Επιτροπής όσον αφορά τη συγχώνευση των επιχειρήσεων RAG AG, Saarbergwerke AG και Preussag Anthrazit GmbH.
- (5) Υπόθεση T-170/99 κατά της απόφασης αριθ. 99/451/EKAX της 4ης Μαΐου 1999, σχετικά με την έγκριση κρατικών ενισχύσεων για τη γερμανική ανθρακοβιομηχανία το 1999.

Εξάλλου, η γερμανική εταιρεία Vasa Energy GmbH & Co. KG υπέβαλε ανάλογη προσφυγή με εκείνη που περιγράφεται στο στοιχείο 4):

- (6) Υπόθεση T-29/99 κατά της σιωπηρής απόφασης άρνησης που θεωρήθηκε ότι θα έπρεπε να αποδοθεί, δυνάμει του άρθρου 35 της συνθήκης EKAX, στην έλλειψη πρωτοβουλίας εκ μέρους της Επιτροπής όσον αφορά τη συγχώνευση των επιχειρήσεων RAG AG, Saarbergwerke AG και Preussag Anthrazit GmbH¹².

Οι προσφυγές αυτές αποτελούν σήμερα αντικείμενο αξιολόγησης από το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, παράλληλα με τις υποθέσεις T-110¹³ και T-111 που ήδη έχουν αναφερθεί στην προηγούμενη έκθεση.

Μία προειδοποιητική επιστολή απευθύνθηκε στη γερμανική κυβέρνηση με ημερομηνία 4 Φεβρουαρίου 2000 όσον αφορά τις ενισχύσεις που θα έπρεπε να περιληφθούν στην πώληση των δραστηριοτήτων που αφορούν ή όχι δραστηριότητες άνθρακα της Saaebergwerke AG και Preussag Anthrazit GmbH για ποσό 1 DM.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Κύριος στόχος των ενισχύσεων που χορηγούνται από ορισμένα κράτη μέλη εδώ και πολλά χρόνια είναι ο περιορισμός των κοινωνικών και περιφερειακών επιπτώσεων της αναδιάρθρωσης και της συρρίκνωσης της δραστηριότητας της ανθρακοβιομηχανίας και η αποφυγή, με τον τρόπο αυτό, της εξαφάνισής της μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα. Από

¹¹ Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η συγχώνευση που εγκρίθηκε με την προαναφερθείσα απόφαση συνεπάγεται τη χορήγηση μη εγκεκριμένων κρατικών ενισχύσεων, όμως οι υπηρεσίες της Επιτροπής υποστηρίζουν ότι οι ενισχύσεις αυτές δεν υφίστανται. Η υπόθεση αναφέρεται μόνο για υπενθύμιση.

¹² ΕΕ C 86 της 27.3.1999, σελ. 32.

¹³ Στις 9 Σεπτεμβρίου 1999, το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αποφάνθηκε κατά της RJB Mining plc σε δύο σημεία του δικαίου σχετικά με την ακύρωση της απόφασης της Επιτροπής που αφορά τις χρηματοδοτικές παρεμβάσεις της Γερμανίας υπέρ της ανθρακοβιομηχανίας το 1997 (ΕΕ C314/99 της 30 Οκτωβρίου 1999, σελ. 8) η RJB Mining Plc άσκησε έφεση.

την πλευρά της, η Επιτροπή, με την απόφαση αριθ. 3632/93/EKAX, επιβάλλει την εξασφάλιση της χορήγησης ενισχύσεων με τη μεγαλύτερη δυνατή διαφάνεια και τον περιορισμό των παρεκκλίσεων που αναφέρονται στο άρθρο 4, στοιχείο γ) της συνθήκης EKAX στις ελάχιστες που απαιτούνται ώστε να δοθεί η δυνατότητα στη βιομηχανία άνθρακα να πραγματοποιήσει τις διαρθρωτικές αλλαγές στις ανθρακοφόρες περιοχές που βρίσκονται σε παρακμή.

Όπως ήδη αναφέρθηκε στην τελευταία έκθεση, αυτοί οι μηχανισμοί ενισχύσεων, οι οποίοι σχεδιάστηκαν προκειμένου να αντιμετωπιστούν συγκυριακές κρίσεις, δεν κατάφεραν να επιλύσουν σε οικονομικό επίπεδο τη διαρθρωτική κρίση που έπληξε την ευρωπαϊκή βιομηχανία άνθρακα. Οι βελτιώσεις που σημειώθηκαν όσον αφορά το κόστος παραγωγής δεν ήταν επαρκείς έναντι των τιμών του άνθρακα που ισχύουν στην παγκόσμια αγορά. Στην πραγματικότητα, το κόστος παραγωγής σε τρίτες χώρες μειώθηκε εξίσου χάρη στην εισαγωγή τεχνολογιών αιχμής υπό γεωλογικές συνθήκες καθαρά πιο ευνοϊκές από τις ολοένα και πιο δύσκολες συνθήκες που αντιμετωπίζουν οι ευρωπαίοι παραγωγοί. Η συγκυριακή ανισορροπία δεν αντισταθμίστηκε, αντιθέτως ενισχύθηκε. Ελλείπει συγκεκριμένων προοπτικών επιστροφής των ευρωπαϊκών βιομηχανιών άνθρακα σε σταθερή αποδοτικότητα, επικράτησε η ιδέα ότι οι κρατικές ενισχύσεις θα έπρεπε να θεωρούνται ως ένα μέσο υποστήριξης των μειονεκτικών περιοχών και κοινωνικών ομάδων, παρά ως μία στρατηγική οικονομικής ανάπτυξης.

Η συνειδητοποίηση του γεγονότος αυτού, σε ένα πλαίσιο μείωσης των δημοσίων δαπανών, δημιούργησε κρίσιμους προβληματισμούς σχετικά με το μέλλον των πολιτικών που εφαρμόζονται από τα κράτη μέλη, ιδίως έναντι του υψηλού κόστους. Από την άλλη πλευρά, αναγνωρίστηκε η κοινωνική και περιφερειακή λειτουργία αυτών των προγραμμάτων ενισχύσεων, όμως άρχισε να αμφισβητείται σταδιακά η σχέση κόστους – αποτελεσματικότητάς τους. Η σύγχρονη θεωρία κρατικής παρέμβασης στην οικονομία προωθεί σήμερα άλλα μέσα, τα οποία είναι λιγότερο δαπανηρά και, κυρίως, τα οποία προσφέρουν, τουλάχιστον μεσοπρόθεσμα, καλύτερες προοπτικές ανάπτυξης για τις ενδιαφερόμενες κοινωνικές ομάδες. Η υποστήριξη για μεγάλο χρονικό διάστημα μίας βιομηχανίας που βρίσκεται σε μη αναστρέψιμη παρακμή αποτελεί μία επιλογή η οποία συζητείται ολοένα περισσότερο, τόσο στο πλαίσιο των κυβερνήσεων όσο και από την κοινή γνώμη. Το αποτέλεσμα των κρατικών ενισχύσεων υπέρ της βιομηχανίας άνθρακα τίθεται επίσης όλο και περισσότερο υπό αμφισβήτηση, ιδιαίτερα σε σχέση με την υποχρέωση βάσει του Πρωτοκόλλου του Κυότο για τη μείωση των εκπομπών που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου.

Οι διάφορες κυβερνήσεις αποφάσισαν να περιορίσουν, τόσο ποσοτικά όσο και χρονικά, τις δημόσιες ενισχύσεις, σύμφωνα με διαφορετικό χρονοδιάγραμμα και ρυθμίσεις. Η διαδικασία μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει ολοκληρωθεί για το Βέλγιο και την Πορτογαλία, ότι βρίσκεται στο στάδιο ολοκλήρωσης για τη Γαλλία, η οποία καθόρισε το έτος 2005 ως έτος οριστικής παύσης της εξόρυξης άνθρακα, ενώ βρίσκεται σε ταχεία εξέλιξη στο Ηνωμένο Βασίλειο, του οποίου οι προσπάθειες να φτάσει την ανταγωνιστικότητα του εισαγόμενου άνθρακα συνεχίζονται. Ακόμα και η Ισπανία και η Γερμανία, οι οποίες υιοθέτησαν μια πιο προοδευτική προσέγγιση, παρουσίασαν αυστηρότερα σχέδια αναδιάρθρωσης.